

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Виктор Петков Петков,
ВСУ „Черноризец Храбър”
за научните трудове и учебната дейност
на гл. ас. д-р **Доника Милева Кирова**,
представени за участие в конкурс за заемане
на академична длъжност „доцент”
в професионално направление 8.2. Изобразително изкуство,
обявен от ВСУ „Черноризец Храбър”
в ДВ – бр. 32/15.04.2025 г.

Във връзка с обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 8.2. Изобразително изкуство, катедра „Изкуства“ към Архитектурния факултет на Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“, документи е подала гл. ас. д-р Доника Милева Кирова – единствен кандидат в процедурата.

Настоящата рецензия е изготвена въз основа на материалите, постъпили по конкурса, обявен в Държавен вестник, бр. 32/15.04.2025 г., както и публикувани на уебсайта на университета. Представените документи отговарят на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Инструкция №6 към Наредба №3 за академичния състав на ВСУ „Черноризец Храбър“. Процедурата е проведена коректно.

1. Общо представяне на получените материали

Кандидатът Доника Кирова е представила списък на научните публикации и художествени събития от 9 позиции – 1 авторски каталог, 2 книги с текстове и илюстрации на автора, 2 участия в групови изложби, както и 4 самостоятелни изложби.

За обсъждане е предоставена следната художественотворческа продукция: "11 + 11" – авторска самостоятелна изложба – живопис; "11 + 11" – авторски албум/каталог; "ПОПАРА ОТ ЦЕЛУВКИ И МНОГОТОЧИЯ БЕЗ КРАЙ" – продукт в областта на визуалните изкуства, съчетание от авторски текст и илюстрации, разпространяван на книжен носител, представен и като аудио и видео продукт; "ГАСТРОКОСМИЧЕСКИ ВАРИАЦИИ" – пълноцветен художествен визуален продукт, съчетаващ и пресъздаващ авторски текстове и картини; Самостоятелна изложба живопис „AMOR TEXTILIA/ЛЮБОВНИ ПЛАТОВЕ“; Самостоятелна изложба живопис „4 X 4“; Самостоятелна изложба живопис „ДРЕБНИ СЛАДКИ“; "JESUS / LAST WISH" – селективна живопис върху текстил; "ИЗВОР НА БЛЯСЪК I" И "ИЗВОР НА БЛЯСЪК II".

Представените за разглеждане изложби се отличават с оригинален художествен език, силна експресивност и философска дълбочина. Селективната живопис върху текстил, характерна за Доника Кирова и често експонирана без рамка, се утвърждава като нейна отличителна авторска техника. Този подход разкрива ярък и разпознаваем творчески почерк. Умението ѝ да трансформира тривиални елементи от ежедневието – като неоправеното сутрешно легло – в естетически значими визуални образи, които внушават „осезаема и в същото време илюзорна цветна експлозия от емоции“, по думите на самата авторка. Това свидетелства за дълбока наблюдателност, чувствителност и способност за художествена интерпретация на личното и интимното. Темите и сюжетите в творчеството на Доника Кирова са белязани от фина еротика, която е концептуално изведена до изразно средство за емоционално въздействие.

Очевидно е умението на кандидата да създава авторски текстове и илюстрации към тях, като рефлексии от детството и личните спомени (вж.

"Попара от целувки и многоточия без край" и "Гастрокосмически вариации").

2. Данни за кандидата

Доника Кирова е роден през 1974 г. в гр. Варна. През 1993 г. завършва средно специално образование с педагогически профил по изобразително изкуство - СОУ „Любен Каравелов” – Варна. Продължава образованието си в Национална художествена академия, София и през 1999 г. завършва специалност „Живопис“ при проф. Андрей Даниел, получава образователно-квалификационна степен: „магистър“. През 2008 г. защитава образователна и научна степен „доктор“ пред ВАК на тема „Психо-физиологично въздействие на цвета в интериор на детска градина“. През 2014 г. завършва специалност „Архитектура“ във ВСУ „Черноризец Храбър“, Варна и получава образователно-квалификационна степен: „магистър“. От 2016 г. до 2022 г. е гост-преподавател в катедра „Архитектура и урбанистика“ на ВСУ „Черноризец Храбър“, а през 2022 г. е назначена на длъжност гл. асистент в направление „Изобразително изкуство“, катедра „Изкуства“, Архитектурен факултет на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“.

Допълнителен педагогическия стаж на кандидата е наличен и в следните институции: 2003–2005 – преподавател към Технически университет – Варна, като докторант; 2006–2007 – преподавател по рисуване към Читалище „Варненски будители“; 2006–2008 – подготвителни курсове за специалностите „Моден дизайн“ и „Архитектура“ – Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“; 2012–2013 – преподавател по рисуване към Културен дом „Хармония“ – Варна.

3. Обща характеристика на научната продукция на кандидата

Гл. ас. д-р Доника Кирова е представила към критерий “В” от минималните национални изисквания за заемане на академичната

длъжност „доцент“ авторска продукция в 4 позиции – 2 книги с авторски текст и илюстрации, 1 една самостоятелна изложба и 1 авторски каталог. Предложените произведения представляват пример за художествен продукт отвъд текста и изобразителното изкуство, като съчетава текстове и илюстрации по оригинален начин с подчертан авторски подход. Нейните живописни произведения, реализирани като артистични събития са обвързани в смислов и творчески аспект. За тях може да се каже, че интерпретират темата за еротиката и любовта, разглеждана през призмата на визуалните знаци, философията и Ероса, като се постига силно и провокативно визуално и смислово внушение.

Статиите и докладите, публикувани в специализирани издания в областта на изкуствата са три на брой:

1. „Многофункционално детско легло от модулен тип“ – доклад, IX Международна научна конференция по архитектура и строителство ArCivE 2019, Варна, Сборник с резюмета, ISSN 2367-7252, Сборник доклади 2 – 2019, стр. 461-470, ISSN 2535-0781;

2. „Живописно и философско третиране на образното съдържание в изложба 13“ – статия, e-Journal VFU, ISSN 1313-7514, Arts and Design, Issue 13, 2020;

3. „Авторска концепция за новаторска изобразителна живописна техника / Author's Concept For Innovative Fine Painting Technique“ – доклад, International Black Sea Coastline Countries Symposium-VI, April 28-30, 2021, Giresun, Turkey, Full Texts Book, стр. 215-220.

Като се има предвид образованието на Доника Кирова – архитект и живописец, съвсем закономерно научната ѝ интереси са в областта на дизайна, живописата и философията.

Считам, че представените в конкурса материали отговарят на изискванията за изпълнение на националните изисквания за заемане на

академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 8.2. Изобразително изкуство.

4. Характеристика и оценка на учебно-педагогическата дейност на кандидата

От документите се налага изводът, че гл. ас. д-р Доника Кирова има достатъчен педагогически стаж като преподавател. За периода 2016 г. – 2025 г. е водила часове по следните специални дисциплини – рисуване и моделиране, история на изкуството, архитектурна перспектива, история на интериора, живопис, живопис и визуални изкуства, рисуване и перспектива и арт инсталации. Преподава в специалностите „Графичен дизайн“, „Моден дизайн“ и „Интериорен дизайн“.

Личните ми впечатления от работата на Доника Кирова като преподавател са, че тя притежава добър, методичен и творчески подход в работата си със студентите. Свободно обвързва теорията и практиката в процеса на обучение.

5. Научни и научно-приложни приноси на кандидата

В контекста на живописните експерименти на кандидата, като съществен принос се откроява оригиналното съчетаване на различни материи и фактури на текстила със селективната живописна повърхност. Комбинирането на десениран текстил с частично грундираните зони за рисуване създава нови визуални отношения и смислови връзки между фон и живописен образ, подчертавайки контрастите и изграждайки необичайно взаимодействие между различните материали и образи. По този начин манипулацията на текстил формира художествена среда със специфична материалност, която допълнително усилва емоционалния заряд и въздействие на произведенията.

Изложбите на Доника Кирова са подкрепени от художествени авторски текстове-концепции, които внасят допълнителна философска дълбочина и отправна точка за интерпретация и размисъл. Авторския текст помага за разбирането на съвременното изкуство и концептуалната му основа.

Като съществен принос оценявам двете книги на гл. ас. д-р Доника Кирова "Попара от целувки и многоточия без край" и "Гастрокосмически вариации", които са самостоятелни авторски продукти с подчертана индивидуалност и авторски отпечатък.

6. Бележки и препоръки

Препоръчвам на гл. ас. д-р Доника Милева Кирова да продължи работата над творчески и научни проекти в областта на изкуството и дизайна, както самостоятелни, така и в сътрудничество със студенти.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

След като се запознах подробно с представените в конкурса материали, отнасящи се до творческите изяви и научните публикации на кандидата, извърших анализ на тяхната значимост, както и на съдържащите се в тях научни, научно-приложни и художествени приноси. В допълнение, базирайки се на своите лични впечатления от съвместната си работа с гл. ас. д-р Доника Кирова, изразявам своята **положителна оценка и препоръчвам** на Научното жури да предложи на Научния съвет при Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“ да утвърди гл. ас. д-р Доника Кирова за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 8.2. Изобразително изкуство.

Изготвил рецензията:

03.09.2025 г.

/доц. д-р Виктор Петков /